

Forslag til nye normverdier og tilstandsklasser for forurenset grunn – høringsinnspill Rambøll

Notat nr. **001**
Versjon **1**
Til **Miljødirektoratet**
Fra **Rambøll Norge AS**

Dato 2023-02-20

1 Høringsinnspill

Miljødirektoratet har fått faglig bistand fra NGI og FHI til å utarbeide nye grenseverdier for klassifisering og vurdering av forurenset grunn. Nye normverdier og tilstandsklasser er oppdatert i nye og forbedrede beregningsverktøy, med oppdatert kunnskap om stoffenes egenskaper og med ny metodikk. Endringen vil sikre bedre beskyttelse av mennesker og miljø.

Rambøll

T +47 73 84 10 00
<https://no.ramboll.com>

1.1 Massehåndtering og akseptkriterier

Rambøll er positive til at både normverdier og tilstandsklassegrenser justeres basert på ny fagkunnskap, og at også spredning av forurensning og effekter på økosystemet ivaretas. Det er positivt at grenseverdier settes med bakgrunn i flere mulige eksponeringsveier for mennesker. Vi er ikke uenige i at alle disse punktene skal ivaretas ved fastsettelse av nye grenseverdier, men er bekymret for konsekvensen som trolig blir økt behov for fjerning og deponering av masser. Det er begrenset deponikapasitet i Norge, og denne verdifulle kapasiteten bør ikke reduseres med deponering av lite forurenset jord. For mange prosjekter betyr dette også økt transportbehov, som i sum er lite bærekraftig massehåndtering.

Det er kanskje spesielt den lavere normverdien for bly og sink, sett i sammenheng med fjerning av tilstandsklasse 2 for bly og kobber, som kan medføre et større behov for masseutskiftning enn ved tidligere gjeldende normverdier og tilstandsklasser. Dette da særlig knyttet til arealbruken som omfatter boligområder, grøntområder, skoler og barnehager. Rambøll mener at det her bør kunne differensieres mellom barnehager/barneskoler (der eksponeringsveier for forurenset grunn faktisk er reell), og boligområder/grøntområder (der eksponeringsveier for forurenset grunn er minimal). Dette blir tilsvarende inndeling som er foreslått for de flyktige stoffene benzen og trikloretan. Rambøll foreslår at det for bly og kobber fortsatt beholdes en tilstandsklasse 2, men at øvre grense for tilstandsklasse 2 differensieres mellom arealbruken barnehage/barneskole (der normverdien beholdes som øvre grense) og arealbruken boligområder/grøntområder (der dagens gjeldende normverdi beholdes som øvre grense).

Rambøll mener at et slikt forslag vil både ivareta helse- og miljøaspektet ved grenseverdiene, og redusere behovet for unødig masseutskiftning og deponering. Denne inndelingen vurderes å være forsvarlig da et barn oppholder seg i barnehagen/på skolen flere timer fem dager i uka, og vil derfor eksponeres for samme stoffer i jorda daglig. Opphold i parker må anses å være mye sjeldnere, der de er under konstant tilsyn av en foresatt. For boligområder har dagens fortettingspolitikk medført mindre eneboliger med hagearealer og heller store leilighetskomplekser med få grønne områder. I tillegg vil det tilføres ren jord til blomsterbed og dyrkingsarealer i hager, som gjør at ev. forurensede masser ikke ligger tilgjengelig på terrengoverflaten.

1.2 Avklaringer normverdier for benzo[a]pyren og benzen

Tabell 4 i «Vedlegg 1 – konsekvensvurdering av nye normverdier og tilstandsklasser for forurenset grunn» oppgir forslag til nye tilstandsklassegrenser for forurenset grunn. Her står benzo[a]pyren oppgitt med en normverdi på 0,3 mg/kg TS (antatt enhet, da denne ikke er spesifisert). Dette står ikke i stil med tabell 2 der benzo[a]pyren ikke er oppgitt som en av stoffene med endret normverdi, i tillegg til at kapittel 4.3.1.3 opplyser at normverdien for benzo[a]pyren er foreslått uendret. Samtidig virker NGIs vurderinger å anbefale en ny normverdi på 0,3 mg/kg. Hva er riktig?

For benzen er det oppgitt en normverdi på 0,1 mg/kg TS i tabell 4, men dette strider mot NGIs vurderinger, og antas å være en skrivefeil (vil anta det skulle stått 0,01). Ber om at dette avklares.

1.3 THC C10-C40

Rambøll mener det er en god idé å forsøke å fange opp tilstedeværelse av gammel oljeforurensning slik at disse massene ikke havner på ren massetipp. Planlegger Miljødirektoratet å anbefale en analysemetode/ISO-standard som analyselaboratoriene må rette seg etter, og vil det være aktuelt å komme med veiledning rundt bruk av humusrens/florisilrens på prøver avhengig av prøvetype og organisk innhold? Mangel på dette mener vi kan føre til individuelle forespørsler til lab mht. rensing og analysemetodikk, som vil gi sprik i hvordan THC C10-C40 rapporteres.

1.4 Tilstandsklasse 5 og dens funksjon

Med de foreslåtte endringene vil tilstandsklasse 5 i all hovedsak være forvaltningsbasert (fem ganger tilstandsklasse 4). Ettersom masser fra tilstandsklasse 4 og opp uansett må risikovurderes før de får ligge igjen på en lokalitet, lurer vi på om man trenger tilstandsklasse 5? Hvilken funksjon har tilstandsklasse 5 med disse nye endringene, annet enn at den «er primært en forvaltningsgrense som skal angi hvor alvorlig forurensningssituasjonen er» (M-2169, NGI)? En stedsspesifikk risikovurdering vil også avklare hvor alvorlig forurensningssituasjonen er i de tilfellene der det er ønskelig å la forurensede masser ligge igjen som er over akseptkriteriene for lokaliteten.